

Тема 1

*Фінансова звітність
підприємства: сутність,
склад та принципи
формування*

Фінансова та бухгалтерська звітність

- **Фінансова звітність** – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період
- **Бухгалтерська звітність** – звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів

Мета складання фінансової звітності

надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства

Принципи формування фінансової звітності підприємства

- **автономності підприємства**, за яким кожне підприємство розглядається як юридична особа, що відокремлена від власників; тому особисте майно і зобов'язання власників не повинні відображатись у фінансовій звітності підприємства;
- **безперервності діяльності**, що передбачає оцінку активів і зобов'язань підприємства, виходячи з припущення, що його діяльність триватиме далі;
- **періодичності**, що припускає розподіл діяльності підприємства на певні періоди з метою складання фінансової звітності;
- **історичної (фактичної) собівартості**, що визначає пріоритет оцінки активів, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання;
- **нарахування та відповідності доходів і витрат**, за яким для визначення фінансового результату звітного періоду слід порівняти доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку і звітності у момент їх виникнення, незалежно від часу надходження і сплати грошей;

Принципи формування фінансової звітності підприємства

- **повного висвітлення**, згідно з яким фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки операцій та подій, яка може вплинути на рішення, що приймаються на її основі;
- **послідовності**, який передбачає постійне (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики. Зміна облікової політики повинна бути обґрунтована і розкрита у фінансовій звітності;
- **обачності**, згідно з яким методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства;
- **превалювання сутності над формою**, за яким операції повинні обліковуватись відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми;
- **єдиного грошового вимірника**, який передбачає вимірювання та узагальнення всіх операцій підприємства у його фінансовій звітності в єдиній грошовій одиниці.

Складові фінансової звітності підприємства

Згідно Національних Положень (Стандартів) Бухгалтерського Обліку (з врахуванням міжнародних стандартів) фінансова звітність підприємства

включає:

- Баланс (звіт про фінансовий стан)
- Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)
- Звіт про рух грошових коштів
- Звіт про власний капітал
- Примітки до фінансової звітності

Складові фінансової звітності підприємства

- У **балансі** відображаються активи, зобов'язання та власний капітал підприємства. Баланс підприємства складається на кінець останнього дня звітного періоду.
- У **звіті про фінансові результати** розкривається інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період
- У **звіті про рух грошових коштів** наводяться дані про рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.
- У **звіті про власний капітал** розкривається інформація про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.
- **Примітки до фінансової звітності** – сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними НП(С)БО або МСФЗ

Баланс

(звіт про фінансовий стан)

Баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал

- **активи** – ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому;
- **зобов'язання** – заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди;
- **власний капітал** – частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань;

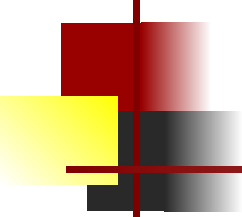

Баланс

(звіт про фінансовий стан)

Структура балансу згідно НП(С)БО №1 (з врахуванням міжнародних стандартів)

Актив (майно)		Пасив (капітал)
I. Необоротні активи		I. Власний капітал
II. Оборотні активи		II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	=	III. Поточні зобов'язання і забезпечення
		IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

Звіт про фінансові результати – звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід

- ❑ **Дохід** – це збільшення економічних вигод протягом облікового періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, у вигляді надходження або збільшення корисності активів чи зменшення зобов'язань, яке призводить до збільшення власного капіталу, крім випадків, пов'язаних із внесками учасників власного капіталу
- ❑ **Витрати** – сума будь-яких витрат суб'єкта господарювання у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, внаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу
- ❑ **Сукупний дохід** – зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками);
- ❑ **Прибуток** підприємства як економічний показник представляє собою позитивну різницю між його доходами та витратами

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

**Структура звіту про фінансові результати
(звіту про сукупний дохід)
(з врахуванням міжнародних стандартів)**

1. Фінансові результати
2. Сукупний дохід
3. Елементи операційних витрат
4. Розрахунок показників прибутковості акцій

Фінансові результати діяльності підприємства

Звіт про рух грошових коштів

звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності

- **операційна діяльність** – основна діяльність підприємства; основна діяльність – операції, пов’язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу;
- **інвестиційна діяльність** – придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів;
- **фінансова діяльність** – діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства;

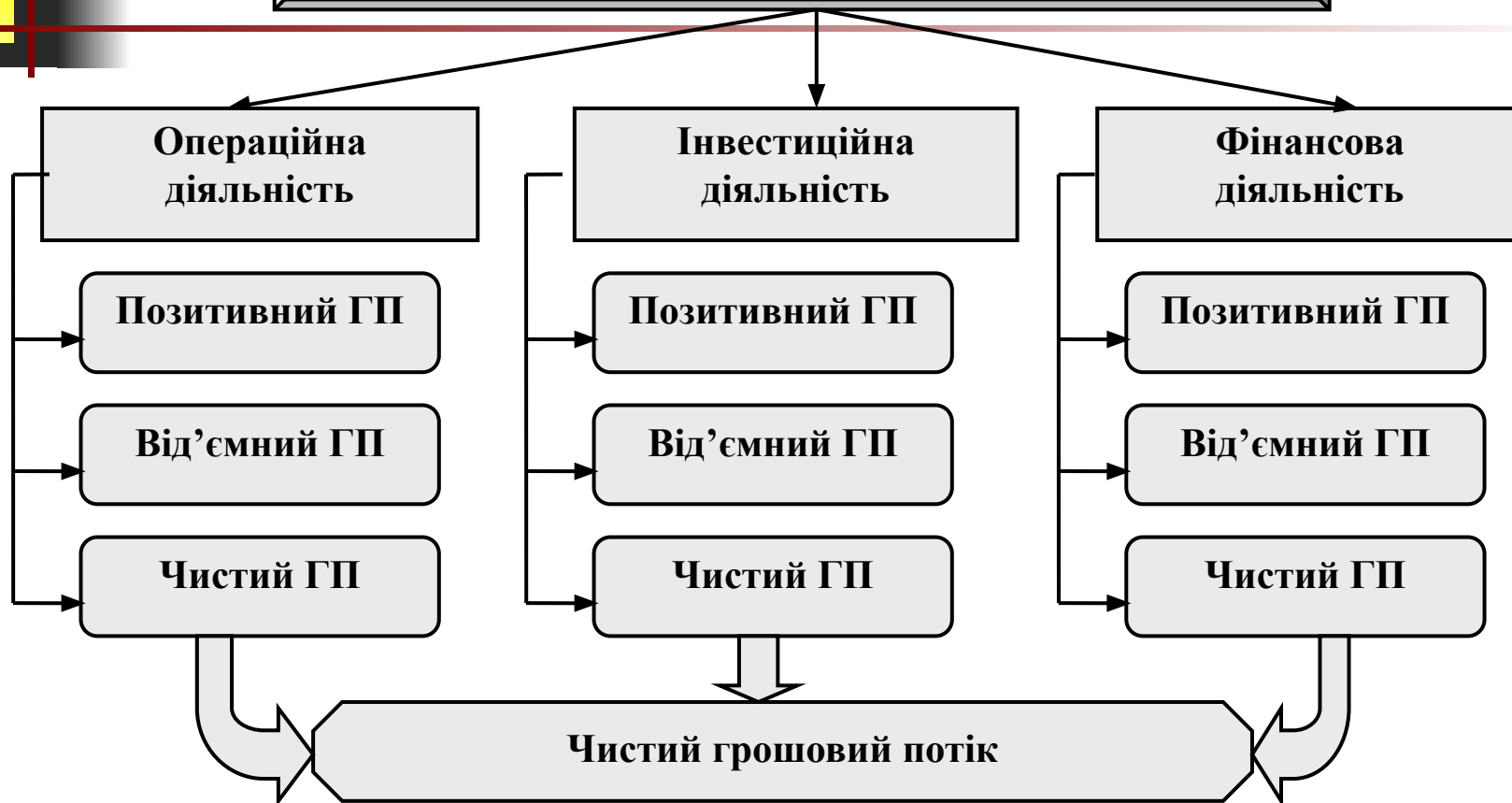

Звіт про рух грошових коштів

Структура звіту про рух грошових коштів

- I. Рух коштів у результаті операційної діяльності
- II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності
- III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності
- Чистий рух грошових коштів за звітний період
- Залишок коштів на початок року
- Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів
- Залишок коштів на кінець року

Грошові потоки підприємства

Звіт власний капітал

- У звіті про власний капітал розкривається інформація про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.
- Звіт про власний капітал складається за рік усіма підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами усіх форм власності, крім банків, бюджетних установ, суб'єктів малого підприємництва та підприємств, які відповідно до законодавства застосовують міжнародні стандарти фінансової звітності.
- У цій формі звітності наведено перелік статей за рахунок яких може здійснюватися збільшення або зменшення окремих показників. Для заповнення Звіту про власний капітал необхідно використати дані аналітичного й синтетичного обліку, а саме обороти рахунків 4 класу Плану рахунків, баланс (звіт про фінансовий стан), звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), установчі документи, свідоцтва про реєстрацію випуску акцій тощо.

Зміст статей та методика заповнення звіту про власний капітал

Стаття	Код рядка	Зміст	Джерело інформації
Залишок на початок року	4000	Сума власного капіталу, наведена в балансі (звіті про фінансовий стан) підприємства або залишки за рах. 40-46.	Баланс, р. 1495, графа 3 або із ф. № 4 за попередній рік.
Коригування: Зміна облікової політики	4005	Суми коригувань, передбачених П(С)БО 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах". Як правило, показана у звітності сума прибутку за звітний період та сума нерозподіленого прибутку не змінюється, за винятком, коли: виявлені суттєві помилки, що призвели до необхідності змінити показники попередніх років, у зв'язку з тим, що наведені раніше дані не можуть вважатися достовірними; <ul style="list-style-type: none"> • відбулась зміна облікової політики. • Коригування суттєвої помилки, що належить до попередніх років здійснюється шляхом коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року, якщо такі помилки впливають на величину нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). 	За даними змін до наказу про облікову політику, актів документальних ревізій, тематичних перевірок державних податкових органів, бухгалтерських довідок, відображених за рах. 44 "Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)". Ці зміни в бухгалтерському обліку відображаються записами на рахунках бухгалтерського обліку і в регістрах за звітний рік.
Виправлення помилок	4010		
Інші зміни	4090		
Скоригований залишок на початок року	4095	Залишок власного капіталу на початок звітного періоду після внесення відповідних коригувань	(р. 4000±р. 4005±р. 4010± р. 4090)

Зміст статей та методика заповнення звіту про власний капітал

Стаття	Код рядка	Зміст	Джерело інформації
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	Сума чистого прибутку (збитку) зі звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) (прибуток (+), збиток (-).	За даними ф.2, р. 2350 або р. 2355 або дані синтетичного обліку за Дт 79 Кт 441, Дт 442 Кт 79.
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	Сума іншого сукупного доходу за звітний період зі звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід). У додаткових статтях може наводитися інформація про складові іншого сукупного доходу, у разі якщо така інформація відповідає критеріям суттєвості.	За даними ф.2, розділ II, р. 2460, гр. 3.
Виплати власникам (дивіденди)	4200	Сума нарахованих дивідендів, дані про інший розподіл прибутку між учасниками (власниками).	За даними рішення зборів акціонерів, пайовиків та довідки бухгалтера про розподіл прибутку (Дт 443 Кт 671).
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	Спрямування прибутку до зареєстрованого (статутного чи пайового капіталу).	За даними рішення зборів акціонерів, пайовиків та довідки бухгалтера про розподіл прибутку (Дт 443 Кт 401, 402).

Вміст статей та методика заповнення звіту про власний капітал

Стаття	Код рядка	Зміст	Джерело інформації
Відрахування до резервного капіталу	4210	Спрямування прибутку до резервного капіталу.	За даними рішення зборів акціонерів, пайовиків та довідки бухгалтера про розподіл прибутку (Дт 443 Кт 43).
Внески учасників:	4240	Внески до зареєстрованого капіталу підприємства	Дані аналітичного обліку за рах.46 (Дт 46 Кт 40);
Погашення заборгованості з капіталу	4245	Погашення заборгованості з капіталу (зміни неоплаченого капіталу в результаті збільшення або зменшення дебіторської заборгованості учасників за внесками до зареєстрованого капіталу підприємства).	Дт 30, 31, рах. з обліку активів Кт 46).
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	Зменшення власного капіталу підприємства внаслідок викупу акцій (часток) власної емісії, перепродаж чи анулювання викуплених акцій (часток), вилучення частки в капіталі, зменшення номінальної вартості акцій, або інші зміни в капіталі, зокрема придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві.	Дані аналітичного обліку за рах.45 (Дт 45 Кт 30, 31; Дт 30, 31 Кт 45; Дт 401 К 45; Дт 401 Кт 672).
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265		
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270		
Вилучення частки в капіталі	4275		

Зміст статей та методика заповнення звіту про власний капітал

Стаття	Код рядка	Зміст	Джерело інформації
Інші зміни в капіталі	4290	Інші зміни у складі власного капіталу за звітний період, зокрема, списання невідшкодованих збитків, безоплатно отримані активи тощо.	Дані аналітичного обліку за субрах. 424, 425 (Дт 402 Кт); Дт 43 Кт 442; Дт 10, 11, 12, 15 Кт 424).
Разом змін у капіталі	4295	Наводиться підсумок змін у складі власного капіталу за звітний період, що визначається як сума усіх змін, відображених у рядках 4100-4291.	Різниця між збільшенням і зменшенням капіталу, відображених в рядках з 4100 до 4291.
Залишок на кінець року	4300	Залишок власного капіталу на кінець року визначається, виходячи з його скоригованого залишку на початок року (р. 4095) і підсумку змін у капіталі (р. 4295). Тобто, рядок 4095 ± рядок 4295 та перевіряється з Балансом, р. I "Власний капітал" графа 4, р. 1495.	Баланс, р. 1495, графа 4